

a deeper and more heartfelt enthusiasm than ever, not only on the part of Your people in this town, but also throughout the Principality.

In decreeing that the ceremonial Investiture of H.R.H. the Prince of Wales should take place within the Principality Your Majesty has conferred a signal honour upon the Welsh nation, and we in Carnarvon, in particular humbly express our sincere gratitude to Your Majesty for selecting our town to be the scene of the Investiture, and so enhancing the glory and renown of our magnificent Castle, which is so indissolubly associated with the title of Prince of Wales.

We are confident that this act of royal grace will be the means of strengthening and perpetuating the bond of loyalty and devotion which binds the people of Wales to Your Majesty's person and throne.

We pray that Your Majesty may long be spared to reign over us.

(Welsh Translation.)

Rhynged bodd eich Mawrhydi dderbyn croesaw calonog a theyrngarol Maer, Henaduriaid a Bwrdeiswyr Tref Caernarfon ar eich dyfodiad am y pedwerydd tro i'n Bwrdeisdref henafol. Enyna presenoldeb eich Mawrhydi a'n Brenhines rasusol yn ein plith ar yr achlysur nodedig hwn frwdfrydedd dwysach a mwy angerddol nag erioed nid yn unig yn eich deiliaid yn y dref hon ond hefyd drwy yr holl Dywysogaeth.

Wrth orchymyn fod i'r ddefod o arwisgo Ei Uchelder Brenhinol Tywysog Cymru gymeryd lle o fewn i'r Dywysogaeth gosododd Eich Mawrhydi arbenig ar y Genedl Gymreig, a dymunwn ni drigolion Caernarfon yn neillduol amlygu yn ostyngedig ein diolchgarwch diffuant i'ch Mawrhydi am ddewis ohonoch ein tref fel mangre yr Arwisiad a thrwy hyn ychwanegu at glod a bri ein Castell godidog ag sydd mor anwahanol gysylltiedig ag arenw Tywysog Cymru.

Mae genym bob hyder y bydd y weithred hon o'ch rhadlonedd brenhinol yn foddion i gryfhau a pharhau cwlwm teyrngarwch ac ymlyniad pobl Cymru a pherson a gorsedd eich Mawrhydi.

Eiddunwn hir oes i'ch Mawrhydi i deymasu drosom.

To which Address His Majesty was pleased to return the following gracious Answer:—

The Queen and I thank you for your loyal and dutiful welcome. We are deeply moved by the cordial demonstration of your attachment to our Throne and Persons.

The history and situation of Carnarvon make a special appeal to the imagination, not only of the Welsh people, but of the whole Empire. The solemn ceremony which is about to be enacted within the walls of your historic Castle carries us back more than 600 years. In those stern and troubled times Carnarvon was a stronghold in a land of continual war, and My ancestor, King Edward I., sought to establish peace among these mountains by associating the title and honours of Prince of Wales with the heir to the Crown of England. The cen-

turies that have elapsed have seen that peace develop into the closest union between England and Wales, and the title Prince of Wales is now prized by both countries as the highest dignity of their Sovereign's eldest Son.

The union between the two countries was strengthened in the 15th century by the accession of a Welsh Prince to the Throne of England; and I do not need to remind you that from his descent through the House of Tudor My dear Son derives a natural and intimate claim upon your allegiance. In acceding to the wish of the Principality that his advancement to the title should receive the confirmation and consecration of an Investiture in the land which by his Patent he is called upon to direct and defend, I knew that the ceremony would not only revive the treasured memories of an ancient and famous past, but would create a lively sense of personal affection between Prince and People. I believe that the occasion will serve a still deeper purpose in assembling in union and power around his person all the forces of Welsh national life which preserve the fame and achievements of your heroic ancestors, and will sustain in the world of modern times the virtues of the British race and the glories of the British Empire.

(Welsh Translation.)

Y mae'r Frenhines a Minnau yn ddiolchgar i chwi am eich croesaw teyrngar ac ufudd. Y mae'r danghosiad calonog hwn o'ch serch at Ein Gorsedd a'n Personau wedi cynnyrchu ynom deimlad dwfn.

Apelia hanes a sefyllfa Caernarfon yn arbenig at ddychymyg, nid yn unig y Cymry, ond yr holl Ymerodraeth. Y mae'r ddefod rwygsfawr sydd ar gael ei gweinyddu o fewn muriau eich Castell hanesyddol yn ein cludo yu ol dros ghwe chan' mlynedd. Yn yr amseroedd celyd a chythryblus hynny yr oedd Caernarfon yn gadarnle mewn gwlad o ryfela parhaus, a cheisiodd Fy hynaf y Brenin Iorwerth y Cyntaf sefydlu heddwch rhwng y mynyddoedd hyn drwy gysylltu'r teitl a'r urddas o Dywysog Cymru wrth etifedd Coron Lloegr. Gwelodd y canrifoedd sydd wedi llithro heibio yr heddwch hwnnw wedi dadblygu yn undeb o'r agosaf rhwng Lloegr a Chymru, ac erbyn hyn prisia'r ddwy wlad y teitl o Dywysog Cymru fel urddas uwchaf mab hynaf eu Penadur.

Cryfhawyd yr Undeb rhwng y ddwy wlad yn y bymthegfed ganrif gan esgyniad Tywysog Cymreig i Orsedd Lloegr; ac ni raid i mi eich adgofio fod Fy anwyl Fab, yn rhinwedd ei haniad o Deulu Tudur, yn meddu hawliau naturiol ac agos ar eich ffyddlondeb.

Wrth gydsynio â dymuniad y Dywysogaeth fod ei ddyrchafiad i'r teitl i gael ei gadarnhau a'i gysegru drwy ei Arwisgo o fewn y wlad ag y mae efe gan ei Lythyr Braint wedi ei alw i'w thywys a'i hamddiffyn, gwyddwn y buasai'r ddefod nid yn unig yn dadebru cofion calon am yr hen ddyddiau enwog gynt, ond yn creu teimlad byw o rwymyn personol o serch rhwng Tywysog a Phobl. Credaf y bydd yr amgylchiad yn cyrraedd amcan dyfnach fyth drwy grynhoi o gylch ei berson mewn undeb a gallu holl nerthoedd y bywyd cenedlaethol Cymreig ag sydd yn cadw ar gof glod a gweithredoedd eich dewr gyndadau, ac a fydd yn cynnal drwy'r byd yn ein dyddiau ni rinweddau'r hil Brydeinig a gogoniaut yr Ymerodraeth.